

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL III 2013
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- 15 septembrie 2013 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL III 2013 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

**- Agenții economici estimează o creștere
a producției industriale în trimestrul III cu 8,1% -**

Tendințe generale

Potrivit sondajului de conjunctură efectuat în rândul agenților economici, la nivelul **trimestrului III al anului curent comparativ cu trimestrul anterior**, se estimează o scădere pentru majoritatea indicatorilor, excepție făcând cifra de afaceri pe total și pe piața internă.

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. IV 2012	trim. I 2013	trim. II 2013	trim. III 2013
1. Producția industrială	5,2	-2,0	5,1	-0,4
2. Cifra de afaceri – total	0,1	-10,0	14,8	3,7
➤ intern	-5,0	-20,6	17,9	8,0
➤ extern	8,0	5,5	12,0	-3,3
3. Stocurile de produse finite	15,3	10,6	-14,2	-9,1
4. Numărul mediu de salariați	0,0	0,9	-0,1	-0,3
5. Productivitatea muncii	0,4	-2,4	4,7	-0,1

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III – rezultatele din ancheta de conjunctură

Estimările pentru cifra de afaceri pe total industrie anticipează o creștere a acesteia cu 3,7%, în perioada de referință, comparativ cu trimestrul anterior. Pentru cele două componente ale indicatorului se estimează evoluții divergente. Astfel, se anticipează că cifra de afaceri pe piața internă va crește cu 8,0%, iar cea de pe piața externă va scădea cu 3,3%.

În condițiile reducerii producției cu 0,4% se apreciază că volumul stocurilor de produse finite va fi cu 9,1% sub nivelul celui din trimestrul al II-lea.

Numărul mediu al salariaților este posibil să înregistreze o scădere ușoară (0,3%). Acesta, coroborat cu reducerea producției industriale, va conduce la o scădere cu 0,1% a productivității în perioada pentru care s-a realizat evaluarea.

Analiza indicatorilor economici realizată pe baza estimărilor respondenților pentru **trimestrul al III-lea 2013, și pentru primele 9 luni, raportate la perioadele corespunzătoare din anul trecut**, indică o evoluție pozitivă, peste nivelul înregistrat în primul semestru.

Astfel, pentru primele nouă luni ale anului în curs se estimează că producția industrială va crește cu 6,8%, fiind susținută de cererea externă. În aceste condiții pentru cifra de afaceri se așteaptă o majorare cu 18,0%. Referitor la cifra de afaceri pe piața internă se estimează a diminua a contracției acesteia, de la 8,0% în semestrul întâi la 6,6% în primele 9 luni.

Pentru stocurile de produse finite se estimează o creștere cu 7,6% peste nivelul înregistrat în perioada ianuarie – septembrie 2012.

Referitor la numărul mediu de salariați se apreciază o majorare a acestora cu 1,1%.

Pe baza acestor date se estimează că productivitatea muncii în industrie se va majora cu 5,6% peste nivelul perioadei corespunzătoare din anul anterior.

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare din anul anterior (%) -

	9 luni 2012	trim. II 2013	sem. I 2013	trim. III 2013	9 luni 2013
1. Producția industrială	2,1	7,3	6,0	8,1	6,8
2. Cifra de afaceri – total	-2,6	3,0	1,5	4,9	1,7
➤ intern	-1,8	-9,1	-8,0	-3,9	-6,6
➤ extern	-4,0	22,3	15,5	23,4	18,0
3. Stocurile de produse finite	2,2	6,9	5,0	5,8	7,6
4. Numărul mediu de salariați	3,0	0,9	1,4	0,4	1,1
5. Productivitatea muncii	-0,5	6,0	4,5	7,6	5,6

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III - rezultatele din ancheta de conjunctură

Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

Producția industrială s-a majorat în intervalul aprilie – iunie 2013, atât față de perioada corespunzătoare din anul trecut, cât și comparativ cu trimestrul anterior cu 7,3% și, respectiv cu 5,1%. Această evoluție s-a realizat, în special, pe baza majorării cererii.

În urma unei analize detaliate a producției industriale, înregistrată la nivelul primului semestru, comparativ cu semestrul I 2012, se observă că majorarea de 6,0% este susținută de evoluția ascendentă a cererii externe, atât pe total, cât și la nivelul unor ramuri industriale, cum ar fi: fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, fabricarea altor mijloace de transport, fabricarea de mobilă, fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice, fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie.

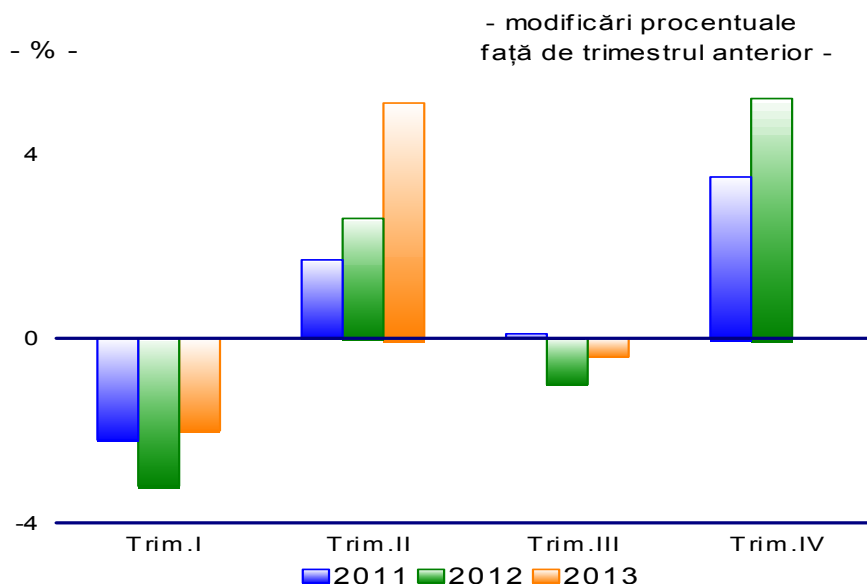
Analiza conjuncturală pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, elaborată pe baza sondajului efectuat de către agenții economici, indică posibilitatea ca în această perioadă de analiză producția industrială să înregistreze o creștere cu 8,1% față de trimestrul III al anului anterior, respectiv o reducere cu 0,4%, față de trimestrul II 2013.

Pentru primele nouă luni se estimează o creștere a producției industriale cu 6,8%, în corelație cu majorarea cererii pentru aceeași perioadă de analiză.

Referitor la structura producției industriale, sunt de remarcat mai multe situații distincte în evoluțiile previzibile ale ramurilor industriale pentru perioada ianuarie – septembrie, și anume:

- ramuri care își vor continua trendul ascendent înregistrat la nivelul primului semestru: activități de servicii anexe extracției, fabricarea echipamentelor electrice, repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor, fabricarea autovehiculelor de transport rutier, prelucrarea lemnului, fabricarea substanțelor și produselor chimice;
- ramuri pentru care se așteaptă o reducere, continuând astfel evoluția negativă din primul semestru: extracția cărbunelui superior și inferior, fabricarea produselor din tutun, tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor, industria metalurgică, fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice.

Evoluția producției industriale

Cifra de afaceri

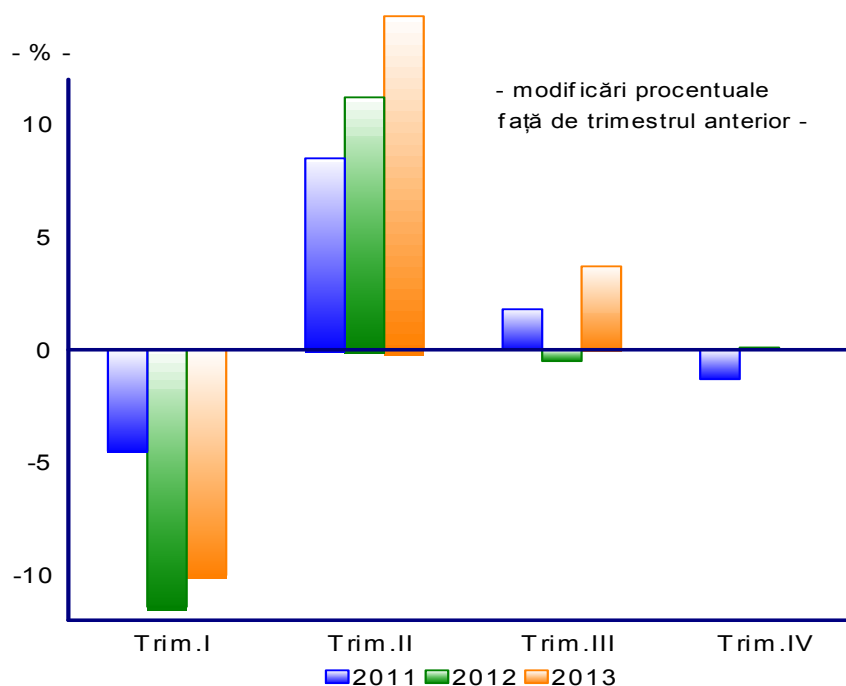
În trimestrul al II-lea, față de trimestrul anterior, cifra de afaceri pe total industrie a înregistrat o majorare importantă și anume 14,8%. Această evoluție se încadrează conform graficului de mai jos, în sezonabilitatea perioadei de analiză. Comparativ cu trimestrul II al anului 2012, acest indicator s-a majorat cu 3,0%. În ceea ce privește situația la șase luni, cifra

de afaceri din industrie a crescut pe ansamblu cu 1,5%, datorită majorării componentei aferente industriei prelucrătoare (3,1%), în timp ce pentru industria extractivă s-a înregistrat o scădere de 5,1%.

Ramurile care au înregistrat cele mai importante creșteri ale cifrei de afaceri în semestrul I 2013, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul trecut, au fost: activități de servicii anexe extracției (55,1%), fabricarea produselor de cauciuc și mase plastice (27,1%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (24,9%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (14,8%), fabricarea altor mijloace de transport (14,7%).

Scăderi mai importante au fost înregistrate, pentru aceeași perioadă de analiză, în următoarele ramuri: fabricarea produselor din tutun (-70,5%), extracția petrolului brut și a gazelor naturale (-22,4%), alte activități extractive (-15,4%), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-14,2%), fabricarea substanțelor și a produselor chimice (-14,1%).

Evoluția cifrei de afaceri totale din industrie

Trim. III 2013 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul III 2013, se așteaptă o creștere a volumului cifrei de afaceri pe total industrie, atât față de trimestrul anterior, cât și față de perioada corespunzătoare din 2012, cu 3,7%, respectiv cu 4,9%. În aceste condiții, pentru intervalul ianuarie – septembrie anul curent se estimează o majorare a indicatorului cu 1,7%.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața internă a înregistrat o majorare importantă (17,9%) în trimestrul II 2013 față de trimestrul anterior, observându-se, în structură, o creștere substanțială la nivelul industriei prelucrătoare (19,7%). Comparativ cu trimestrul II al anului trecut, cifra de afaceri pe piața internă a scăzut cu 9,1%.

La nivelul primului semestru reducerea indicatorului a fost de 8,0%.

Următoarele ramuri industriale au înregistrat scăderi importante ale cifre de afaceri pentru piața internă: fabricarea produselor din tutun (-85,1%), extracția petrolului brut și a gazelor naturale (-22,4%), alte activități extractive (-20,2%), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-17,8%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (-16,4%).

Conform estimărilor agenților economici, volumul cifrei de afaceri pentru piața internă va avea o creștere de 8,0% în trimestrul III 2013 față de trimestrul anterior. Această evoluție urmează majorării importante din trimestrul anterior și se încadrează astfel în trendul pozitiv sezonier al acestui indicator în perioada estimată. Comparativ cu trimestrul III 2012, volumul cifrei de afaceri pentru piața internă se va reduce cu 3,9%, ceea ce va conduce la nivelul primelor nouă luni la o scădere de 6,6%.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața externă a crescut în trimestrul II al anului curent cu 12,0% față de trimestrul anterior și cu 22,3% comparativ cu perioada aprilie – iunie din anul trecut, evoluții care depășesc trendul caracteristic perioadelor analizate. Pentru primul semestru al anului curent, s-a înregistrat o majorare de 15,5%, observându-se, în structură, o creștere mai importantă la nivelul industriei prelucrătoare (36,7%).

Ramurile care au înregistrat creșteri importante ale cifrei de afaceri pentru piața externă în primele șase luni ale anului curent, raportat la perioada similară a anului anterior au fost: fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (60,0%), alte activități extractive (58,3%), industria alimentară (37,5%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (36,7%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (35,5%).

Anticipările agenților economici din eșantion arată, în cazul acestui indicator, pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, comparativ cu trimestrul anterior, o tendință de scădere de 3,3%, respectiv o creștere de 23,4% față de perioada similară a anului trecut, evoluții ce se încadrează în trendul sezonier caracteristic perioadelor studiate. În aceste condiții, se estimează o majorare de 18,0% pentru cifra de afaceri pe piața externă la nivelul primelor nouă luni.

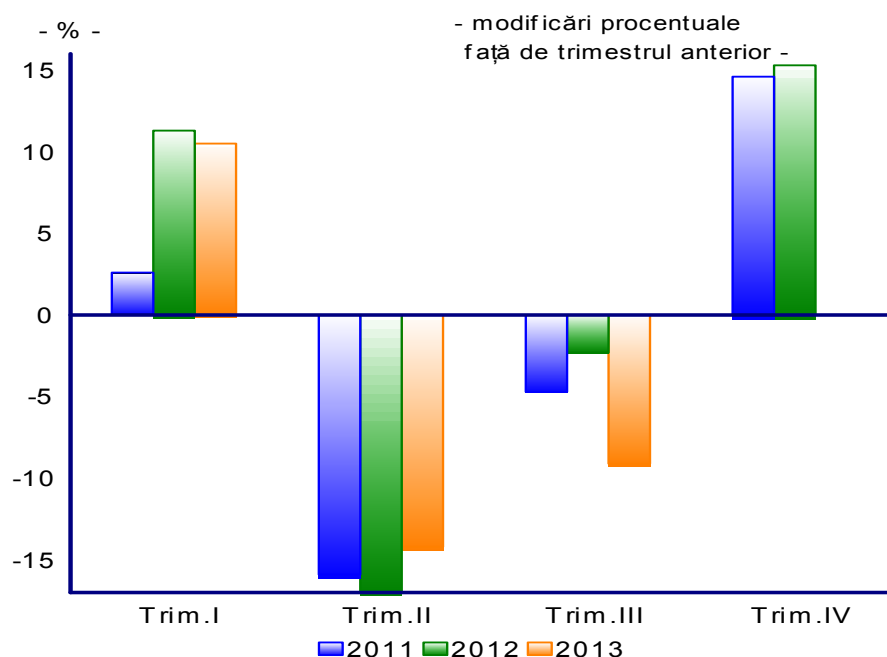
Stocurile de produse finite

Stocurile de produse finite au înregistrat în cel de-al doilea trimestru al anului curent o majorare de 6,9%, comparativ cu perioada similară a anului trecut, iar la nivel de semestru creșterea a fost de 5,0%. În contextul unei creșteri a cifrei de afaceri pe total industrie cu 14,8% și a producției industriale cu 5,1%, stocurile au înregistrat o scădere cu 14,2% față de trimestrul I 2013.

Agenții economici apreciază că pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, stocurile de produse finite se vor reduce cu 9,1% față de trimestrul anterior, iar raportat la perioada similară a anului trecut se estimează o majorare de 5,8%.

Pentru primele nouă luni ale anului 2013, stocurile de produse finite se așteaptă să înregistreze o creștere de 7,6%, în condițiile unei majorări a producției industriale de 6,8%, respectiv o creștere a cifrei de afaceri pe total industrie de 1,7%.

Evoluția stocurilor de produse finite

Stocurile de materii prime

Agenții economici se așteaptă ca stocurile de materii prime să înregistreze în cel de-al treilea trimestru al anului 2013 o creștere cu circa 2,0%, comparativ cu trimestrul anterior.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	0,01	-2,2	4,1	-1,2
2012	1,6	1,3	1,6	-1,7
2013	3,3	1,1	2,0	-

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Creșterile mai ridicate din acest an indică încrederea agenților economici în revenirea cererii de produse industriale în semestrul II 2013.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

În perspectiva trimestrului III 2013, se estimează, conform răspunsurilor agenților economici care fac parte din eșantion, că gradul de utilizare a capacităților de producție aflate în funcțiune se va situa la aproximativ 76,3%, cel mai ridicat nivel din ultimii 3 ani.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

- % -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	64,2	64,9	64,5	75,9
2012	75,8	76,0	75,4	75,6
2013	74,8	76,1	76,3	-

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Numărul mediu de salariați a crescut în trimestrul II față de trimestrul

Numărul mediu de salariați

similar din anul anterior cu 0,9%, iar față de trimestrul anterior s-a înregistrat o ușoară scădere (0,1%). Această evoluție a determinat o creștere cu 1,4% în primul semestru din anul curent față de perioada corespunzătoare din 2012.

Efectivul salariaților din industrie - medie trimestrială -

- mii persoane -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	1.214,4	1.226,0	1.239,3	1.238,1
2012	1.255,0	1.265,6	1.268,0	1.267,6
2013	1.278,9	1.277,5	1.273,4	

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III 2013 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Ramurile cu cele mai importante majorări ale numărului de salariați pentru primul semestru al anului curent comparativ cu semestrul I 2012 au fost: activități de servicii anexe extracției (30,3%), alte activități industriale (10,2%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (6,9%).

Dinamica numărului de salariați

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare din anul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	-3,2	-0,3	2,0	2,7
2012	3,3	3,2	2,3	2,4
2013	1,9	0,9	0,4	

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III 2013 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Din sondajul efectuat la nivelul agenților economici se observă că în trimestrul III numărul de salariați va scădea cu 0,3% față de trimestrul anterior. Comparativ cu trimestrul similar din anul anterior se va înregistra o creștere cu 0,4% a personalului din industrie. În aceste condiții, la nivelul primelor 9 luni se va ajunge la o creștere cu 1,1% față de perioada similară din 2012.

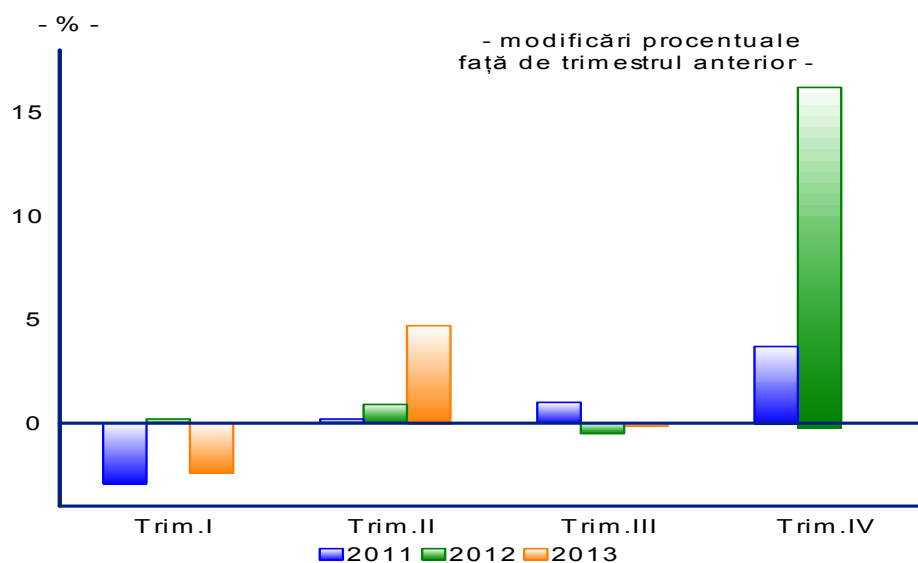
Se estimează că următoarele ramuri vor avea cele mai mari creșteri de personal în intervalul ianuarie - septembrie 2013, comparativ cu perioada corespunzătoare din 2012: activități de servicii anexe extracției (27,5%), alte activități industriale (9,2%), fabricarea produselor textile (6,8%).

Productivitatea muncii

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, productivitatea muncii a crescut, în trimestrul II, atât față de trimestrul anterior (4,7%), cât și față de trimestrul corespunzător din 2012 (6,0%). Productivitatea muncii a înregistrat o creștere de 4,5% în semestrul I 2013 comparativ cu semestrul I din 2012.

Creșterea de productivitate din primul semestru s-a datorat unei dinamici mai reduse a numărului de angajați comparativ cu majorarea volumului producției industriale.

Evoluția productivității muncii

Pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, agenții economici se așteaptă la o ușoară scădere a productivității muncii comparativ cu trimestrul anterior (-0,1%), respectiv la o creștere de 7,6% față de trimestrul III 2012. Această evoluție va conduce la o creștere a productivității muncii cu 5,6% în primele 9 luni ale anului curent, față de perioada corespunzătoare a anului anterior.

Costul unitar real cu forța de muncă

Costul unitar real cu forța de muncă în industrie a scăzut în primul semestru al anului curent față de semestrul I 2012 cu 4,4%, pe baza creșterii mai ample a productivității muncii față de cea a câștigului salarial brut real (deflatat cu indicii prețurilor producției industriale).

În trimestrul III 2013, pentru costul unitar real cu forța de muncă se estimează o creștere cu circa 1,3% față de trimestrul anterior, respectiv o reducere cu 2,5% față de trimestrul corespunzător al anului trecut, în timp ce pentru perioada ianuarie – septembrie 2013, se așteaptă o diminuare cu 3,6% comparativ cu ianuarie – septembrie 2012.

Volumul creditelor

Datele obținute din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial indică pentru trimestrul III al anului curent, comparativ cu trimestrul anterior, un nivel constant a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie.

Pentru *creditele restante*, se estimează o creștere de circa 4,1% în trimestrul III 2013 față de trimestrul anterior.

Ponderea creditelor restante în total credite

- % -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	8,7	9,0	9,25	9,47
2012	10,52	11,0	11,9	12,6
2013	13,6	14,4	15,0	

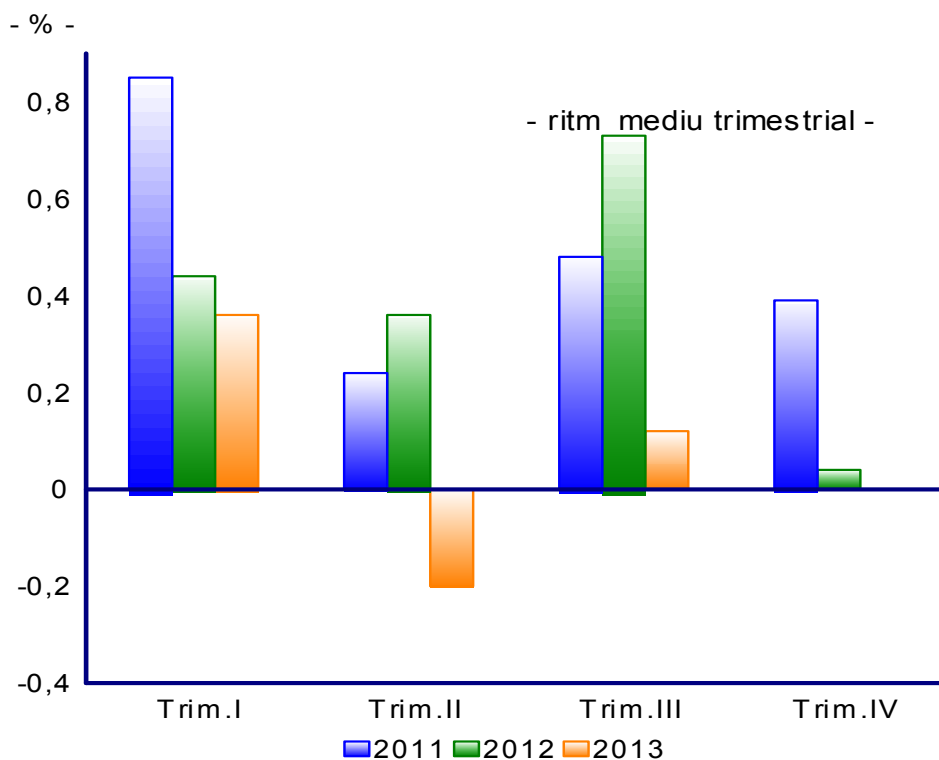
Sursa: prelucrări CNP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură

Din datele furnizate de agenții economici se poate observa că, în ultimii ani, ponderea creditelor restante în totalul creditelor a înregistrat o creștere substanțială datorată, în special, problemelor de lichiditate, ceea ce va afecta în continuare situația financiară a acestora.

Prețurile producției industriale

În ceea ce privește prețurile producției industriale, se remarcă o scădere de 0,87% în cel de-al doilea trimestru al anului curent față de trimestrul anterior (micșorarea componentei externe fiind de 1,85%, în timp ce prețurile de producție pe piața internă s-au redus doar cu 0,38%). La nivelul lunii iunie 2013 față de decembrie 2012, prețurile producției industriale au crescut cu 0,42%.

Evoluția prețurilor producției industriale

Trim. III 2013 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Ancheta de conjunctură estimează pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent un ritm mediu trimestrial al prețurilor de producție de 0,12%, ce este inferior celui din perioada similară a anului trecut (0,73%). Totodată, se așteaptă ca prețurile de producție să se majoreze cu circa 3,0% în primele nouă luni, iar pentru luna septembrie 2013 se anticipează o creștere de 0,8% față de luna decembrie 2012.

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selectați din bilanțurile contabile) și pe un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2013 s-a stabilit un eșantion de 473 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 11,9% și furnizând o rată de acoperire de peste 70%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabilitate*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descrescere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile de până acum și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici, rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de Institutul Național de Statistică, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.